

Integrating Sāṛāṇīya Dhamma to Promote the Roles of Local Administrators in Community Development of Tamnak Tham Subdistrict Administrative Organization, Nong Muang Khai District, Phrae Province

Korawit Pumpuang^{1*} Phrakrusoponkittibundit² and Sayan Innunjai²

¹ Master's degree students, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

² Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phrae Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: korawitpumpuang@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the level of local administrators' roles in community development; (2) examine the relationship between Sāṛāṇīya Dhamma and the roles of local administrators in community development; and (3) present the integration of Sāṛāṇīya Dhamma to promote the roles of local administrators in the community development of Tamnak Tham Subdistrict Administrative Organization, Nong Muang Khai District, Phrae Province. The study employed a mixed-methods approach, comprising (1) quantitative research utilizing a questionnaire with 358 participants, analyzing data through frequency, standard deviation, and Pearson correlation coefficient; and (2) qualitative research involving in-depth interviews with 12 key informants, analyzed using content analysis. The findings revealed that (1) the overall level of local administrators' roles in community development had a high average; (2) there was a statistically significant positive relationship between the six principles of Sāṛāṇīya Dhamma and the roles of local administrators in community development; and (3) the integration of Sāṛāṇīya Dhamma to promote local administrators' roles in community development indicated that local administrators honored and assisted the community in its development, fostering unity through constructive communication to build strong relationships with community members. Furthermore, they demonstrated a creative mindset in driving community development, allocated resources and benefits equitably and justly, and integrated the perspectives of all stakeholders into the community development process.

Keywords: Integration, Sāṛāṇīya Dhamma, Roles of Local Administrators

การบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

กรวิทย์ พุ่มพวง^{1*} พระครูโสภณกิตติบัณฑิต² และ สายัณห์ อินันใจ²

¹ นิสิตระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

² คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: korawitpumpuang@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรมกับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน และ (3) เพื่อการนำเสนอการบูรณาการหลักสาราณียธรรม เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (1) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 358 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ (2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูปหรือคน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางการบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน พบว่า ผู้บริหารท้องถิ่นได้ให้เกียรติอีกทั้งช่วยเหลือชุมชนในการพัฒนาชุมชน อีกทั้งใช้คำพูดให้เกิดความสามัคคีในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน นอกจากนี้ยังมีจิตใจความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชน อีกทั้งจัดสรรผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมในชุมชนอย่างถูกต้องชอบธรรม และนำเอาความคิดเห็นของทุก ๆ ฝ่ายมาบูรณาการในการพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักสาราณียธรรม, บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น

© 2025 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

การบริหารงานแบบรวมศูนย์ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในด้านบริการได้ จึงเกิดแนวคิดการกระจายอำนาจการบริหารให้ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแบ่งเบาภาระรัฐบาลในการให้บริการอย่างทั่วถึง (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2560) ตามมาตรา 16 องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น (วุฒิสารต้นไชย, 2564) อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีผลเมื่อมีการดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจที่กำหนด และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นอย่างอิสระ โดยปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาลตามมาตรา 7 เมื่อท้องถิ่นมีคุณสมบัติเหมาะสมให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549)

ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารงาน โดยจะเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญในการบริหารและขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า, 2564) “บูรณาการ” ไปใช้นั้นมีหลากหลายลักษณะ ซึ่งก็แล้วแต่การตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้วมีจุดประสงค์ร่วมกันคือ “การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่มาบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนา หรือทำให้ดีขึ้น คุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการจึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือความรู้ ภูมิปัญญา

ความชำนาญ และมีศิลป์คือความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคนและทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (efficiency) และเกิดประสิทธิผล (effective) (จรีวัลย์ ภักดีวุฒิ, 2566)

หลักสาราณียธรรม 6 ประกอบด้วย (1) เมตตาทายกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง (2) เมตตาจริกรรม สื่อสารเข้าใจกัน (3) เมตตาเมโนกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น (4) สาธารณโภคิ เห็นประโยชน์ส่วนร่วม (5) สีสสามัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ และ (6) ทิฏฐิสามัญญตา เชื่อมมั่นหลักการร่วมกัน (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) นั้นเป็นหลักธรรมที่วางด้วยแนวทางปฏิบัติของผู้ที่อยู่ร่วมกันและแนวทางการเป็นต้นแบบผู้นำผู้บริหาร ตั้งแต่ครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และนำมาใช้ในการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การบริหารจัดการการทำงานขององค์กร การบริหารจัดการของภาครัฐและเอกชน และยังพบว่าการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม 6 นั้นสามารถนำมาใช้จัดการปัญหาความขัดแย้ง และทำให้เกิดความรักความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในองค์กร ช่วยให้คนในองค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาในองค์กรร่วมกัน ความมีจิต คิดเมตตาต่อกัน นำมาซึ่งการแสดงออกด้วยความเคารพ ให้เกียรติ เห็นอกเห็นใจกัน พร้อมทั้งจะแบ่งปัน ผลประโยชน์ด้วยความเป็นธรรม ซึ่งจะนำไปสู่องค์กร สังคม อันอุดมด้วยสันติสุข ซึ่งหลักสาราณียธรรม เป็นพุทธวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการอยู่ร่วมกันให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การนำหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความปรองดองในการทำงาน และลดปัญหาความขัดแย้งในองค์กร ทำให้องค์กรเกิดสันติสุขให้อภัยกันและกัน

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม จึงได้จัดทำแผนพัฒนาชุมชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย และด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (วุฒิสภา, 2556) การพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรมยังมีปัญหาหลายประการ เนื่องจากการจัดทำโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม ยังไม่ครอบคลุม และยังมีคามจำเป็นที่จะต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องเป็นไปตามข้อเท็จจริงและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยรวม (องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม, 2567) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะยังดำเนินการไม่ครอบคลุมในชุมชนครบทุกด้านโดยเฉพาะปัญหาการจัดการเก็บขยะยังไม่มีรถขนย้ายขยะอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ขยะล้นที่เก็บแล้วยังส่งผลต่อมลพิษทางกลิ่นต่อชุมชนจึงมีความจำเป็นต้องจัดจ้างเหมาบริการขนย้ายขยะมูลฝอยเอกชนเข้ามาขนย้ายขยะเป็นสัญญาทุกเดือนหรือ 12 เดือน(องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม, 2566) ทำให้การจัดซื้อรถบรรทุกขนย้ายขยะจึงมีความเหมาะสมในการจัดซื้อรถบรรทุกขนย้ายขยะ ฉะนั้นการที่จะทำให้อาเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยการบริหารจัดการหลักสาราณียธรรมมาบูรณาการใช้ในการพัฒนาชุมชน ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตกลงร่วมกันไว้

ดังนั้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยการบูรณาการหลักสาราณียธรรมในการส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรมกับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่
3. เพื่อนำเสนอการบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ตั้งแต่อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 3,348 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ได้ประชากรจากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) จำนวน 358 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ทำการคัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3) กลุ่มผู้ปกครองท้องที่ จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น 12 รูปหรือคน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีกระบวนการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

2.1.1 การสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการสร้างแบบสอบถาม 4) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.2 การพัฒนาและตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือ นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ทั้งสิ้น 5 ท่าน 6) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) 7) นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด มีค่าความเชื่อมั่น ของเครื่องมือเท่ากับ 0.951 แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 9) รวบรวมแบบสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ (2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ (3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ เท่ากับ 0.8-1.0 ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือใช้ได้ (4) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์ 2) ลักษณะของเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนของการองค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

3. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 หลักสราณียธรรม มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 2 หลักเมตตาทายกรรมด้านปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 3 หลักเมตตาวจิกกรรมด้านสื่อสารเข้าใจกันมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 4 หลักเมตตามโนกรรมด้านเคารพในความคิดผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 5 หลักสาธารณโภคีด้านเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 6 หลักศีลสามัญญตาด้านรับบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

สมมติฐานที่ 7 หลักทฤษฎีสามัญญตาด้านเชื่อมั่นในหลักการร่วมกันมีความสัมพันธ์กับบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีความเห็นอย่างน้อย 1 ด้าน มีความสัมพันธ์กับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วน ตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

4.1.1 ทำหนังสือ ถึงกำนันตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

4.1.2 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 358 ชุด

4.1.3 รวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

4.2.1 ทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ 12 ชุด

4.2.2 ข้อมูลทฤษฎี ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

5.1.1 การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนา โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.1.2 การวิเคราะห์เชิงสถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เป็นสถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ด้วยวิธีแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

5.2.1 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

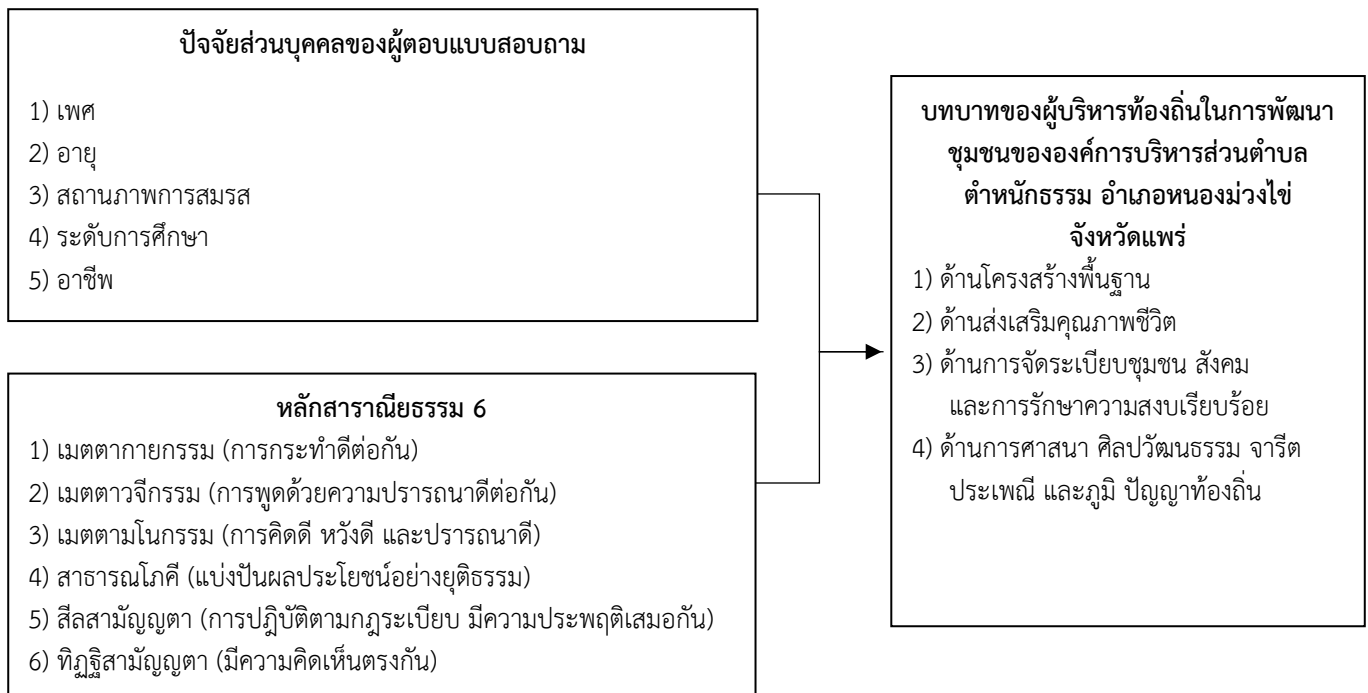
5.2.2 นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

5.2.3 วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

5.2.4 สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบไปด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ด้านหลักธรรมสาราณียธรรม 6 ไปใช้ในการบริหาร ได้แก่ 1) เมตตากรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา 2) เมตตาวจีกรรม การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน 3) เมตตามโนกรรม การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี 4) สาธารณโภคี แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม 5) สีสสามัญญตา การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน 6) ทิฏฐิสามัญญตา มีความคิดเห็นตรงกัน ตัวแปรตาม (Dependent Variable) การวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ แนวคิดทฤษฎีบทบาทนักการเมืองท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต 3) ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย 4) ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปร ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า

1. ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 0.83)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านเมตตากรรม : การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ($\bar{X} = 3.91$, S.D.= 0.75) รองลงมา คือ ด้านเมตตาวจีกรรม : การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.79) ด้านเมตตามโนกรรม : การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.80) ด้านสาธารณโภคี : แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.82) ด้านสีสสามัญญตา: การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ($\bar{X} = 3.69$, S.D.= 0.86) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านทิฏฐิสามัญญตา : มีความคิดเห็นตรงกัน ($\bar{X} = 3.50$, S.D.= 0.96) ตามลำดับตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลักสารานุกรม 6 โดยภาพรวม

(n = 358)

หลักสารานุกรม 6	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมตตากายกรรม (การกระทำดีต่อกัน)	3.91	0.75	มาก
2. เมตตาวจีกรรม (การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน)	3.78	0.79	มาก
3. เมตตามโนกรรม (การคิดดี หวังดี และปรารถนาดี)	3.77	0.80	มาก
4. สาธารณโภคี (แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม)	3.75	0.82	มาก
5. สีลสามัญญตา (การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน)	3.69	0.86	มาก
6. ทิฐีสสามัญญตา (มีความคิดเห็นตรงกัน)	3.50	0.96	ปานกลาง
ภาพรวม	3.73	0.83	มาก

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม

(n = 358)

บทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.03	0.80	มาก
2. ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต	3.59	0.93	มาก
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย	3.80	0.81	มาก
4. ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.56	0.90	มาก
รวม	3.74	0.86	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า บทบาทผู้บริหารท้องถิ่น โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.03$, S.D.= 0.80) รองลงมา คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.81) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 0.93) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.56$, S.D.= 0.90) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานุกรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานุกรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ มีความสัมพันธ์กัน โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($R = 0.873^{**}$) ตามตารางที่ 3

หลักสารานุกรม 6 โดยภาพรวม หลักสารานุกรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการโครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($R = 0.610^{**}$)

หลักสารานุกรม 6 โดยภาพรวม หลักสารานุกรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($R = 0.832^{**}$)

หลักสราณียธรรม 6 โดยภาพรวม หลักสราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($R = 0.627^{**}$)

หลักสราณียธรรม 6 โดยภาพรวม หลักสราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($R = 0.729^{**}$)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ตัวแปรตามการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการพัฒนาชุมชน				
ตัวแปรอิสระ	Y1	Y2	Y3	Y4	Y
X1	.627**	.640**	.518**	.578**	.714**
X2	.476**	.740**	.557**	.718**	.763**
X3	.528**	.717**	.570**	.686**	.771**
X4	.622**	.748**	.582**	.716**	.812**
X5	.528**	.806**	.546**	.740**	.804**
X6	.455*	.787**	.584	.782	.801*
x	.610**	.832**	.627**	.792**	.873**

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการวิเคราะห์การนำเสนอการบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

แนวทางการบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ได้แก่

1) เมตตาการุณกรรม การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ไม่ใช่ความรุนแรงทางกายในการแก้ไขปัญหาหรือการบริหาร ผู้บริหารท้องถิ่นต้องให้เกียรติผู้อื่น ไม่ใช่อำนาจข่มเหงและทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อความเป็นธรรมในชุมชน การช่วยเหลือซึ่งกันและกันต้องมาจากการคิดบวกและหวังผลประโยชน์ที่ไม่ใช่เพื่อตัวเอง แต่เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

2) เมตตาจริกรรม การใช้คำพูดที่ดีและมีคุณค่าจะช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและประชาชน คำพูดที่เต็มไปด้วยความรักและการเคารพจะช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เป็นมิตรและส่งเสริมการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3) เมตตาโมกกรรม การคิดดีในด้านโมกกรรมของผู้บริหารท้องถิ่นมีความสำคัญ เนื่องจากการตัดสินใจต้องตั้งอยู่บนความปรารถนาดีและคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก การคิดดีช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้นำและประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน การคิดดี หัวดี และปรารถนาดีของผู้นำท้องถิ่นจะช่วยสร้างความสมานฉันท์และความร่วมมือในชุมชน

4) สาธารณโภคี การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่ายในชุมชน การบริหารที่มีความยุติธรรมจะสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนให้กับการพัฒนาท้องถิ่นในระยะยาว

5) สีสามัญญตา ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินงานอย่างโปร่งใส มีจริยธรรม และปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเสมอภาค โดยปราศจากอคติหรือการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชนและส่งเสริมความร่วมมือในชุมชน

6) ทฤษฎีสамัญญาตา การมีความคิดเห็นตรงกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีความสามารถในการรับฟังและบูรณาการความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ การเคารพในหลักการประชาธิปไตยและการสร้างความสมานฉันท์ในหมู่ประชาชนจะช่วยให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่น ลดความขัดแย้ง และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์หลักสาราณียธรรม 6 กับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารท้องถิ่นได้มีการให้ความสำคัญในการนำเอาหลักสาราณียธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เห็นได้ว่าสอดคล้องกับ พระครูธรรมธชบุญเที่ยง พุทธสาโร (ลักษณะพลวงค์) (2564) พบว่า การนำหลักสาราณียธรรมมาบูรณาการกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยแบ่งเป็นการบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ 4 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชนมีการตัดสินใจดำเนินการแก้ปัญหาทั้งหลาย ๆ ด้านในการพัฒนาชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ อารยา ยอดโอวาท (2564) พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัด ระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลักสาราณียธรรม 6 โดยภาพรวม หลักสาราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้านดังนี้ ด้านการโครงสร้างพื้นฐานมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมากด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูงด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสำคัญในการนำเอาหลักสาราณียธรรมมาพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในดำเนินการแก้ปัญหาในหลาย ๆ ด้านโดยนำหลักสาราณียธรรมมาใช้ในการดำเนินการบริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ กษิตีศ รอดน้อย (2566) พบว่า หลักสาราณียธรรม 6 ที่นำมาเสนอประยุกต์ใช้ในการลดความขัดแย้งเนื่องจากความทันสมัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ดังต่อไปนี้ 1) เมตตาการุณกรรม (ทำดีต่อกัน) 2) เมตตาจักรม (พูดดีต่อกัน) 3) เมตตาโมกรรม (คิดดีต่อกัน) 4) สาธารณโภคี(รู้จักแบ่งปัน) 5) สีสามัญญาตา (ประพฤติดีเหมือนเขา) 6) ทฤษฎีสามัญญาตา (ปรับตัวเข้าหากัน)

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ทั้ง 6 ด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) เมตตาการุณกรรม : การกระทำดีต่อกันด้วยความเมตตา ผู้บริหารเต็มใจในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารให้ประชาชนร่วมประชุมในการรับฟังปัญหาและวิธีการดำเนินการเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชน 2) เมตตาจักรม : การพูดด้วยความปรารถนาดีต่อกัน ผู้บริหารมีการชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชนด้วยความสุภาพและอธิบายเข้าใจง่าย ผู้บริหารช่วยชี้แนะในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชนในการพัฒนาชุมชน 3) เมตตาโมกรรม : การคิดดี หัวดี และปรารถนาดี ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนและพัฒนาชุมชน

อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีในการสนับสนุนงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเป็นประจำทุกปี 4) สาธารณโภคี : แบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรม ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาชุมชนอย่างทั่วถึง ผู้บริหารได้สนับสนุนเจ้าหน้าที่ของ อบต.ไปช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 5) สีสสามัญญตา : การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความประพฤติเสมอกัน ผู้บริหารควรรักษากฎและกติกาที่ตกลงร่วมกันในชุมชน ความเป็นระเบียบ มีวินัย ผู้บริหารได้จัดทำระเบียบข้อตกลงในการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบร่วมกับชุมชนผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับในการพัฒนาชุมชนอย่างเข้มแข็ง 6) ทิฐีสสามัญญตา : มีความคิดเห็นตรงกัน ผู้บริหารต้องดำเนินการจัดทำโครงการในการพัฒนาชุมชนอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารได้จัดทำแผนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท้องถิ่นมีการวางแผนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาชุมชนได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสนับสนุนงบประมาณในโครงการต่าง ๆ เพื่อวางระเบียบในการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับ ไพวรรณ ปริมาตร (2564) พบว่าการประยุกต์หลักธรรมในการ เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น ประกอบด้วย 1)หลักกายกรรมแสดงกิริยาอาการสุภาพ 2) หลักกรรมเลือกใช้คำพูดภาษาที่สุภาพ 3)หลักมโนกรรมทำแต่ในสิ่งที่ดีถูกต้อง 4)หลักสาธารณะโภคีรู้จักแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันด้วยความยุติธรรม 5)หลักสีสสามัญญตา ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยต่าง ๆ 6) หลักทิฐีสสามัญญตา ใช้ในนโยบายข้อกฎหมายเป็นอย่างเดียวกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาการบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยนำหลักสราณียธรรม คือเป็นหลักธรรมหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ร่วมกับการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเพื่อให้เกิดความระลึกรู้ถึงต่อกัน ซึ่งมี จึงสังเคราะห์องค์ความรู้เป็น KORAWIT MODEL ได้แก่

1) K=Knowledge ข้อมูลและความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนรู้ เรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรู้หมายถึงการรับข้อมูลและความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และการค้นคว้าวิจัย ซึ่งรวมถึงข้อมูล ทฤษฎี แนวคิด และทักษะต่าง ๆ ที่ถูกสั่งสมและถ่ายทอดต่อกัน

2) O = Organization การบริหารอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบการแบ่งหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างชัดเจน และ ถูกต้อง เน้นการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรและผู้ปฏิบัติงานร่วมกันให้เป็นไปในทางเดียวกันนำไปสู่การพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน มั่งคั่ง

3) N = Networks การสร้างเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างภาคีเครือข่ายในการติดต่อประสานงาน ร่วมกันในการพัฒนาชุมชน

4) M = Morality การยึดมั่นในหลักคุณธรรม ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นควรยึดหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานร่วมกับ องค์กร และ ชุมชน ควรมีมุมมอง หรือ ทัศนคติที่กว้าง เพื่อนำไปสู่การทำงานที่ปราศจากปัญหา การนำหลักสราณียธรรม เป็นหลักธรรมหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ร่วมกับการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและเพื่อให้เกิดความระลึกรู้ถึงต่อกัน

5) W = Way Forward การวางแผน ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นมีการวางแผนในการพัฒนาชุมชน อย่างเป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอนเพื่อทำให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาชุมชน ต้องการแบ่งหน้าที่กันตามความถนัดของแต่ละคนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน

6) I = Information ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่นมีข้อมูลรับทราบข่าวสารผ่านสื่อบุคคล เอกสาร เป็นข้อมูลที่ทันสมัย และเป็นกลาง และสามารถกระตุ้นประชาชนให้มีความสนใจการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

7) T = Technology เทคโนโลยี ได้แก่ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ต้องเดินทางมาประชุมร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลแต่อยู่ห่างไกล เป็นต้น

การบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน (KORAWIT MODEL)

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

หลักสราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ระดับการปฏิบัติบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่จังหวัดแพร่ ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ความสัมพันธ์หลักสราณียธรรม 6 โดยภาพรวม หลักสราณียธรรมกับบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การปลูกสร้าง เช่น ถนน หรือ ร้างส่งน้ำ การเกษตร มีอิทธิพลอย่างมากต่อความรู้สึกของประชาชนอย่างน่ามีนัยสำคัญทางสถิติ สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถจับต้องและใช้งานได้จริงในชุมชน

แนวทางการนำเสนอการบูรณาการหลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน ล้วนถูกถ่ายทอดอย่างเป็นรูปธรรมที่เห็นได้ชัดทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิตและนามธรรมที่รับรู้ได้จากความรู้สึก ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษา ความสงบเรียบร้อย และ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในชุมชนและแรงบันดาลใจจากบุคคลต้นแบบในชุมชน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นรากฐานที่เอื้อต่อการมีพัฒนาชุมชนให้มั่นคงและยั่งยืนภายใต้ความเชื่อมั่นของชุมชนในการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ผู้บริหารควรมีนโยบายถึงในการสนับสนุนการพัฒนาชุมชนในโอกาสต่าง ๆ
- 1.2 ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการสร้างประโยชน์

ต่อชุมชน

1.3 ผู้บริหารควรมีนโยบายการจัดสรรโครงการอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาชุมชนด้วยสภาพและอธิบายเข้าใจง่ายผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ปฏิบัติให้เสื่อมเสียต่อการเป็นบริหาร

- 1.4 ผู้บริหารควรมีนโยบายสนับสนุนการประชาคมในการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรม เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนในหลักอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักสราณียธรรม

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่

2.3 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการบูรณาการหลักสาราณียธรรมเพื่อส่งเสริมบทบาทผู้บริหารท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารท้องถิ่นส่วนตำบลตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ เปรียบเทียบกับตำบลอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). *พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2549*. สืบค้นจาก <https://www.dla.go.th/upload/regulation/type1/2551/06/reg1214469023976.pdf>.
- กษิดิศ รอดน้อย. (2566). *ความทันสมัยทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของประชาชน ในการเลือกตั้ง ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- จุรีวัลย์ ภักดีวุฒิ. (2566). *บูรณาการคืออะไร*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/74693>.
- พระครูธรรมธะบุญเที่ยง พุทธสวโก (ลักษณะพลวงค์). (2564). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- ไพวรรณ ปุริมาต. (2564). *พลวัตทางการเมืองกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักการเมืองท้องถิ่น*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วุฒิสภา. (2556). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2537). (แก้ไขเพิ่มเติม)*. สืบค้นจาก <https://www.senate.go.th/assets/portals/28/fileups/146/files/%E0%B8%AA%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B3%E0%B8%9A%E0%B8%A5.pdf>.
- วุฒิสาร ตันไชย. (2564). *การกระจายภารกิจหน้าที่ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคใหม่*. สืบค้นจาก www.moi.go.th.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2564). *กฎหมายเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สืบค้นจาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม. (2566). *แผนดำเนินงานประจำปีงบประมาณ (พ.ศ. 2566-2567)*.แพร่: กองวิชาการและแผนงาน องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม.
- _____. (2567). *แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2567* เพิ่มเติม ครั้งที่ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.แพร่: กองวิชาการและแผนงาน องค์การบริหารส่วนตำบลตำหนักธรรม.
- อารยา ยอดโอวาท. (2564). *บทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาชุมชน ตำบลวังธง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่*. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย).
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper & Row.